

Posudek vedoucí práce na bakalářskou práci Kiliána Kuděly

Fenomén „cringe“

Za téma své bakalářské práce si Kilián Kuděla zvolil fenomén cringe primárně v rámci audiovize, tedy různé formy humorných videí, filmů a seriálů založené na prožívání trapnosti a studu pociťovaných při sledování sociálně neempatických či jinak sociálně „selhávajících“ lidí. Jedná se o dobře zvolené téma vzhledem k tomu, že je to audiovizuální fenomén velmi rozšířený, aktuální a zároveň, zdá se, prozatím poměrně málo zpracovaný.

Kilián se pustil do výzkumu svého tématu se snahou prozkoumat jej z velmi obecné perspektivy a z mnoha úhlů pohledu, zároveň ale ukotvuje svou práci i ve spoustě konkrétních příkladů a také v podrobnější analýze seriálu Kancl. Podařilo se mu tak podle mého soudu daný fenomén přiblížit opravdu komplexně – bakalářská práce přináší historickou perspektivu, žánrovou a estetickou analýzu, zároveň i zamyšlení spíše sociologické a kulturní a vedle toho pak i stručný, ale dobře zpracovaný exkurz do teorie mysli a evoluční biologie, který nám zase z jiného úhlu pohledu umožňuje až překvapivě výstižně pochopit, proč je takovýto typ humoru oblíbený a z jakých charakteristik naší mysli dost možná pochází. Za klad práce považuji, že obsahuje mnoho faktografických informací, ale vedle toho i rozličné analytické či zobecňující postřehy autora samotného.

Bakalářská práce je nejen informačně bohatá a komplexní, ale zároveň je i dobře napsaná z hlediska stylu: Kilián má dar přesně a elegantně formulovat (viz třeba výrazy jako „tiché vyhánění nesnesitelně úzkostných okamžiků čisté společenské agónie“ na str. 13), dobře vede rétoricky v rámci textu pozornost čtenáře, na práci jsem zároveň ocenila i to, že je místy sama zábavná.

Z hlediska negativ je paradoxně asi největší potíží textu její velký klad – tedy ona snaha postihnout daný fenomén komplexně (hned první věta nám ambiciózně sděluje: „Tato bakalářská práce má za cíl prozkoumat a popsat fenomén „cringe“ ve všech jeho formách či aspektech.“). V rámci dvaceti stránkové bakalářské práce je takováto touha částečně odsouzena k neúspěchu, slibuje nám něco, co by opravdu důkladně a do hloubky dokázala zpracovat spíše až disertační práce. V textu by mohlo být zahrnuto mnoho dalších aspektů – např. podrobné analýzy většího počtu děl; zmapování toho, jak se filmové cringe komedie a internetový fenomén cringe navzájem ovlivňovaly; mohlo by být důkladněji historicky prostudováno, jak se v kinematografii a televizi tento proud rozvíjel; zajímavé by bylo odhalit, zda existují různé lokální varianty a typy cringe fenoménu, odrážející určitá dobová a kulturní specifika spjatá s jednotlivými zeměmi či určitými subkulturami; obecně by stálo za další úvahu sociologického typu, proč je cringe zrovna nyní aktuální, co nám říká o současné společnosti, atd. Na druhou stranu jsme o rozsahu tématu s Kiliánem debatovali a jeho rozhodnutí pokusit se popsat daný fenomén v takovéto širší chápání, ostatně jej v textu i opakovaně vysvětluje (mj. tím, že prozatím žádná takováto studie, která by si uvědomila provázanost různých aspektů tohoto fenoménu, neexistuje).

Vedle toho jsem pak v bakalářské práci objevila některé drobné, spíše formální nedostatky. Z obsahu není poznat, co je kapitola a co podkapitola. V kapitole o teorii mysli a evolučních teoriích chybí odkazy na některé teorie a koncepty, které jsou v ní zmiňovány (viz s. 18 a 19). Závěr práce působí

podle mě spíš jako další abstrakt, nedaří se mu zobecnit nějakým novým, netriviálním způsobem to, co bylo v práci vyzkoumáno.

Přes tyto drobné pochyby nicméně tuto bakalářskou práci hodnotím pozitivně – Kilián v ní své téma zpracoval inteligentním, výstižným, fundovaným způsobem a podařilo se mu dosáhnout svého hlavního cíle, tedy seznámit čtenáře relativně do hloubky a z různých perspektiv s tímto specifickým kulturním fenoménem. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou A.

10. 9. 2018

Helena Bendová

